

Onderwerp Omgevingsdienst IJmond: tweede begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023	
Nummer	2022/780381
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	6.3 Openbare orde en veiligheid
Afdeling	VTH
Auteur	Hassing, M. en Dool, van den W.
Telefoonnummer	023-5113427
Email	mhassing@haarlem.nl
Kernboodschap	De Haarlemse taken voor milieutoezicht, inclusief de horeca (niet zijnde acties vanuit de Drank- en Horecawet) alsmede de verlening van de milieuvergunningen zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ). De reden voor deze nota is het verzoek van de ODIJ aan de raad om de zienswijze over de tweede begrotingswijziging 2022 en over de conceptbegroting 2023 kenbaar te maken. De betreffende zienswijzeprocedure is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond.
Behandelaanbeveling voor commissie	De commissie Beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	De zienswijze op de oorspronkelijke begroting 2022 van de ODIJ is op 1 juli 2021 door de raad vastgesteld. 2021/535473 Zienswijze raad op 1e begrotingswijziging 2022 Omgevingsdienst IJmond.
Besluit College d.d. 7 juni 2022	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: <ol style="list-style-type: none"> 1. Haar zienswijze kenbaar te maken over de tweede begrotingswijziging B2022 en de conceptbegroting 2023 van de Omgevingsdienst IJmond; 2. Aan de Omgevingsdienst IJmond schriftelijk mee te delen geen bezwaar te hebben bij de tweede begrotingswijziging begroting 2022; 3. Aan de Omgevingsdienst IJmond schriftelijk mede te delen geen bezwaar te hebben bij de ontwerpbegroting 2023; 4. De financiële neutrale gevolgen van de overdracht bodemtaken naar de ODIJ zullen in de komende bestuursrapportage 2022 worden verwerkt. <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> de griffier, de voorzitter, </div>
---	---

1. Inleiding

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (hierna ODIJ) is een openbaar lichaam met 15 deelnemers. De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (GR) vormt hiervoor het juridische kader. Binnen het kader van de GR voert de dienst naast de taken beschreven in de GR ook taken uit op basis van apart met haar deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Omgevingsdienst IJmond is belast met de afhandeling van de Haarlemse milieuvergunningen en het toezicht en de handhaving op de naleving daarvan.

De ODIJ verzoekt de raad zijn zienswijze bekend te maken over de tweede begrotingswijziging en de ontwerpbegroting 2023. Nadat de raden en de staten van alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten partijen hun zienswijze bekend hebben gemaakt, stuurt de ODIJ de begroting door naar Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Het Algemeen Bestuur van de ODIJ stelt de begroting 2023, met medeweging van alle zienswijzen, op 13 juli 2022 vast.

De aanpassing van de Wet Gemeenschappelijke Regeling per 1 juli 2022 en het inwerkingtreden van de Omgevingswet en de daarmee gepaard gaande overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten, leidt tot een wijziging van de GR. Eind 2021 is een traject gestart om met GR deelnemers te komen tot een wijziging van de GR. Met deze wijziging streven we ernaar om de GR zo in te richten dat zij flexibeler om kan gaan met aanpassingen in wet- en regelgeving, met als doel omissies tussen de GR en de wet in de toekomst te voorkomen.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- Haar zienswijze kenbaar te maken over de tweede begrotingswijziging B2022 en de conceptbegroting 2023 van de Omgevingsdienst IJmond;
- Aan de Omgevingsdienst IJmond schriftelijk mee te delen geen bezwaar te hebben bij de tweede begrotingswijziging begroting 2022;
- Aan de Omgevingsdienst IJmond schriftelijk mede te delen geen bezwaar te hebben bij de ontwerpbegroting 2023;
- De financiële neutrale gevolgen van de overdracht bodemtaken naar de ODIJ zullen in de komende bestuursrapportage 2022 worden verwerkt.

3. Beoogd resultaat

De gemeenteraad van Haarlem heeft kennis genomen van de tweede begrotingswijziging 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de ODIJ en geeft hierover haar zienswijze aan de ODIJ.

4. Argumenten

4.1 *Het besluit past in het ingezet beleid*

Het besluit past binnen het beleidsveld 6.3 Openbare Orde en Veiligheid. De Haarlemse taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieu, inclusief de horeca (niet zijnde acties vanuit de Drink- en Horecawet) zijn ondergebracht bij de ODIJ. De gemeente Haarlem betaalt jaarlijks een vergoeding aan de ODIJ voor de uit te voeren werkzaamheden.

4.2 *De begroting 2022 van de ODIJ moet worden gewijzigd in verband met verschillende (financiële) ontwikkelingen*

Op 15 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de ODIJ de gewijzigde begroting voor 2022 vastgesteld. Deze wijziging is gedaan om het eerste uitstel van de Omgevingswet in de begroting te verwerken. Omdat de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2023 en het CAO principe akkoord bekrachtigd is, volgt nu een tweede begrotingswijziging. Voor de GR bijdrage betekent dit dat de partnerbijdrage (inclusief Impuls Omgevingsveiligheid) van de gemeente Haarlem ten opzichte van de eerste begrotingswijziging stijgt met (afgerond) € 85.000. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door een overheveling van formatie van de gemeente naar de ODIJ in verband met de overdracht taken bodem. Daarnaast wordt de ca. €15.000 van deze stijging veroorzaakt door aanpassing van de cao per 1 januari 2021. Dit is een budgettair neutrale wijziging in 2022, welke bij de bij 2^e bestuursrapportage 2022 wordt meegenomen. Deze kostenstijging past in 2022 en 2023 binnen het beleidsveld, omdat de gemeentebegroting jaarlijks wordt geïndexeerd.

4.3 Er zijn geen bezwaren op de begroting 2023 van de ODIJ en de voorgestelde GR bijdrage van de gemeente Haarlem.

De Ontwerpbegroting 2023 is opgesteld conform de bepalingen van het BBV en Kadernota 2023 en sluit met een geprognosticeerd negatief saldo van € 20.470. Om de begroting sluitend te krijgen, wordt door ODIJ voorgesteld om dit negatieve saldo te dekken vanuit de bestemmingsreserve. De formatie is ten opzichte van de tweede gewijzigde begroting 2022 afgenomen: omdat in 2022 minder baten uit dienstverleningsovereenkomsten zijn begroot, wordt bezuinigd op de flexibele schil (inhuur).

Meerjarenbegroting 2023-2025

Voor de prognose 2023 tot en met 2025 is conform de Kadernota 2023 door ODIJ uitgegaan van jaarlijks verwachte stijging van alle lasten met 2,5%. Echter, ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2023 is nog geen duidelijkheid over bijvoorbeeld de financiering van de decentralisatie van de bodemtaken en de impact van nieuwe wetgeving. De bijdragen van alle deelnemers zijn opgenomen, inclusief de Wabo-decentralisatie-bijdrage, omdat deze deel uitmaken van het basistakenpakket.

Samengevat

De opbouw van de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling bestaat uit meerdere componenten, zoals de reguliere bijdrage inclusief Wabo, bijdrage voor Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) en de bijdrage voor bodemtoezicht

De bijdragen voor 2022 en 2023 zijn voor de GR deelnemers, waaronder de gemeente Haarlem, gebaseerd op de vastgestelde verdeelsleutel (Haarlem: 23,3%). Voor de gemeente Haarlem betekent bovenstaande het volgende:

1. Tweede begrotingswijziging 2022 € 1.454.487
2. Begrote GR bijdrage voor 2023: € 1.487.519

De kostenstijging past in 2022 en 2023 binnen het beleidsveld, omdat de gemeentebegroting jaarlijks wordt geïndexeerd.

4.4 De beschikbare gestelde budgetten voor de werkzaamheden van de ODIJ zijn toereikend om de werkzaamheden uit te voeren, echter er zijn de nodige ontwikkelingen waarvan de financiële impact nog niet volledige is verwerkt

Omgevingswet

Net als voor de gemeente Haarlem is voor de ODIJ het uitstel van de Omgevingswet een onzekere factor in zowel de planning van de werkzaamheden als voor het plannen van de inkomsten en uitgaven. Als hierover meer bekend is, zal de begroting 2023 hierop worden aangepast.

Leges

Onder de Omgevingswet is het mogelijk om leges te heffen voor milieuvergunningen. Dit moet per gemeente worden onderzocht. In de Begroting 2023 is hier rekening mee gehouden (conform Begroting 2022). De ODIJ heeft de data en expertise in huis om de deelnemende gemeenten hiermee van dienst te zijn.

Private borging

In 2023 en 2024 wordt geen effect verwacht van de invoering van de wet Private Borging, waarbij de markt taken overneemt. Om deze reden worden de jaren 2023 en 2024 als overgangsjaren beschouwd en is de begroting hier niet op aangepast.

Energiebesparingsakkoord

De provincie heeft een breed gedragen Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven (het akkoord) gesloten met alle 46 gemeenten. In het akkoord staan afspraken over een gezamenlijk ambitieniveau, kaders voor een toezichtwerkwijze en gezamenlijke monitoring en inzet van middelen. Het akkoord loopt in principe tot 2025 en heeft als doel om provincie breed een level playing field te creëren op het gebied van toezicht op energiebesparende maatregelen. Tijdens het opstellen van de begroting 2023 zijn nog niet alle aanvragen door de deelnemers ingediend daarom is het akkoord financieel nog niet opgenomen in de begroting.

Milieumaatregelen

Onderwerpen als stikstof, PFAS, alsmede emissies van Tata Steel en Harsco Metals hebben in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO₂-reductie gaat na de Urgenda-uitspraak alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat voornoemde dossiers in 2023 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. De ODIJ is echter flexibel en vakinhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om haar deelnemers van dienst te zijn.

Technologische ontwikkelingen

De technologische ontwikkeling zet door. Enerzijds is het de informatiepositie voor inwoner en overheid, die gelijk moet zijn en dat heeft voor ODIJ veel consequenties die gaan over datakwaliteit en privacy-gevoeligheid. Hoe zorgt ze ervoor dat informatie digitaal beschikbaar is, wie legt wat vast, wie is de eigenaar van bronbestanden? Dat moet goed afgebakend worden. Daarnaast komen er nieuwe technologische mogelijkheden in het werk van ODIJ, zoals drones voor toezicht.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond

De aanpassing van de Wgr en het inwerkingtreden van de Omgevingswet en de daarmee gepaard gaande overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten, leidt tot een wijziging van de GR. Ten tijde van het opstellen van deze nota is nog niet duidelijk of de Omgevingswet daadwerkelijk op 1 januari 2023 in werking treedt.

5. Risico's en kanttekeningen

1. Financiële risico's Omgevingswet

Naar verwachting treedt per 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Dit betekent dat de werkwijze voor de uitvoering van VTH -taken vanaf dat moment is afgestemd op de Omgevingswet.

De ODIJ is zich bewust van de bijbehorende risico's en is hier goed op voorbereidt. De gemeente Haarlem bespreekt dit onderwerp ook regelmatig met de ODIJ. Bij de constatering van financiële risico's zal de gemeenteraad op de hoogte gesteld worden.

2. Versterking VTH-stelsel, rapport commissie Van Aartsen

Een van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen is te komen tot een Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering. ODIJ heeft geen outputfinanciering maar een inputfinanciering. Uit onderzoek blijkt dat als ODIJ haar financiering omrekenet naar euro per inwoner, zij in vergelijking met andere omgevingsdiensten aan de onderkant van de financiering zit. Dit betekent dat er een risico bestaat dat een landelijke normfinanciering een stijging van de tarieven met zich mee brengt.

De commissie van Aartsen realiseert zich dat dit een beperking in de vrijheid van het budget van lokale en regionale overheid betekent en daarmee een ingreep in de gegroeide financiële verhoudingen tussen overheden. Toch is het noodzakelijk om toezicht en handhaving effectief te laten zijn en meer milieuschade in de toekomst te voorkomen. Omdat dit ook een nationaal belang is, moet het Rijk bijdragen aan de financiering van de omgevingsdiensten. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is niets bekend over financiering van het Rijk en is dit onzeker.

6. Uitvoering

Zodra de Raad haar zienswijze over de 2^e begrotingswijziging 2022 en de begroting 2023 van de ODIJ heeft gegeven, zal deze worden doorgestuurd naar de directeur van de ODIJ.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Tweede begrotingswijziging 2022 van ODIJ

Bijlage 2: Ontwerpbegroting 2023 gemeenschappelijke regeling ODIJ